ilmiy-amaliy jurnal · ISSN 3093-8694

UDK: 378.147

Azimov Obid Rustamovich,
Toshkent to‘qimachilik va yengil sanoat instituti katta o‘qituvchisi

TALABALARNING MUSTAQIL ISHINI TASHKIL ETISHDA SHAXSGA YO‘NALTIRILGAN YONDASHUV

Annotatsiya. Mazkur maqolada oliy ta’lim muassasalarida talabalarning mustaqil ishlarini shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv asosida tashkil etishning pedagogik va didaktik jihatlari yoritilgan. Mustaqil ta’lim jarayonida talabalarning individual xususiyatlari, bilim darajasi, qiziqishlari va o‘quv motivatsiyasini hisobga olishning ahamiyati asoslab berilgan. Shuningdek, mustaqil ishlarning asosiy turlari, ularni tashkil etish shakllari, talabalarda o‘zini o‘zi rivojlantirish, o‘z faoliyatini rejalashtirish va nazorat qilish ko‘nikmalarini shakllantirish masalalari tahlil qilingan. Mustaqil ish samaradorligini oshirishga qaratilgan pedagogik tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: mustaqil ish, mustaqil ta’lim, shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv, o‘quv motivatsiyasi, individual ta’lim, kasbiy kompetensiya, o‘zini o‘zi rivojlantirish, o‘zini o‘zi nazorat qilish, ta’lim samaradorligi.

ОРГАНИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ НА ОСНОВЕ ЛИЧНОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННОГО ПОДХОДА

Аннотация. В статье рассматриваются педагогические и дидактические аспекты организации самостоятельной работы студентов высших образовательных учреждений на основе личностно-ориентированного подхода. Обосновывается значение учёта индивидуальных особенностей, уровня знаний, интересов и учебной мотивации студентов в процессе самостоятельного обучения. Анализируются основные виды и формы самостоятельной работы, а также вопросы формирования у студентов навыков саморазвития, планирования собственной деятельности и самоконтроля. Предлагаются практические рекомендации по повышению эффективности самостоятельной работы студентов.

Ключевые слова: самостоятельная работа, самостоятельное обучение, личностно-ориентированный подход, учебная мотивация, индивидуальное обучение, профессиональная компетентность, саморазвитие, самоконтроль, эффективность образования.

A PERSON-CENTERED APPROACH TO ORGANIZING STUDENTS’ INDEPENDENT WORK

Abstract. This article examines the pedagogical and didactic aspects of organizing students’ independent work in higher education institutions through a person-centered approach. It emphasizes the importance of considering students’ individual characteristics, existing knowledge, interests, and learning motivation in the independent learning process. The article analyzes the main types and forms of independent work and explores ways to develop students’ self-directed learning, planning, and self-assessment skills. Practical recommendations are proposed to improve the effectiveness of independent work and support students’ personal and professional development.

Keywords: independent work, independent learning, person-centered approach, learning motivation, individualized education, professional competence, self-development, self-assessment, educational effectiveness.

KIRISH

Zamonaviy oliy ta’lim tizimida raqobatbardosh, mustaqil fikrlaydigan, o‘z kasbiy faoliyatini rejalashtira oladigan va doimiy ravishda bilimini oshirishga intiladigan mutaxassislarni tayyorlash muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Ta’lim mazmunining yangilanishi, axborot texnologiyalarining keng joriy etilishi hamda mehnat bozorida kasbiy kompetensiyalarga qo‘yilayotgan talablarning ortishi talabalarning mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirishni taqozo etmoqda. Shu nuqtayi nazardan, mustaqil ta’limni samarali tashkil etish oliy ta’lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biri sanaladi.

Talabalarning mustaqil ishi faqat ma’ruza yoki amaliy mashg‘ulotlarda o‘zlashtirilgan bilimlarni mustahkamlash bilan cheklanmaydi. U talabaning intellektual salohiyatini rivojlantirish, ijodiy fikrlashini shakllantirish, muammoli vaziyatlarni mustaqil hal qilish, o‘z faoliyatini boshqarish va kasbiy mas’uliyatini oshirishga xizmat qiladi. Bunda shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki talabalar bilim darajasi, qiziqishlari, qobiliyatlari, o‘rganish sur’ati va individual ehtiyojlariga ko‘ra bir-biridan farq qiladi. Ushbu farqlarni hisobga olmasdan tashkil etilgan mustaqil ishlar kutilgan natijani bermasligi mumkin.

Shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim talabaning o‘quv jarayonidagi faol ishtirokini ta’minlash, uning imkoniyatlarini ro‘yobga chiqarish va mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan. Bunday yondashuvda o‘qituvchi faqat bilim beruvchi emas, balki talabaning individual rivojlanishini qo‘llab-quvvatlovchi, unga yo‘nalish ko‘rsatuvchi va o‘z ustida ishlashga undovchi pedagog sifatida namoyon bo‘ladi.

Mustaqil ishlarni tashkil etishda talabalarning o‘quv motivatsiyasini rivojlantirish ham muhim o‘rin tutadi. Talaba topshiriqning maqsadini anglab, uning kasbiy faoliyati uchun ahamiyatini tushunsa, o‘quv jarayoniga nisbatan mas’uliyatli munosabat shakllanadi. Aksincha, faqat baho olish yoki topshiriqni belgilangan muddatda topshirish uchun bajarilgan ishlar ko‘pincha yuzaki o‘zlashtirish bilan yakunlanadi. Shuning uchun mustaqil ta’lim jarayonida talabaning ichki motivatsiyasini qo‘llab-quvvatlash, uning tashabbusini rag‘batlantirish va erishilgan natijalarni xolis baholash zarur.

Maqolaning maqsadi oliy ta’lim muassasalarida talabalar mustaqil ishini shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv asosida tashkil etishning pedagogik xususiyatlarini tahlil qilish hamda uning samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi tashkiliy-metodik tavsiyalarni ishlab chiqishdan iborat.

Ushbu maqsadga muvofiq mustaqil ishning ta’lim jarayonidagi o‘rni va vazifalarini aniqlash, o‘quv motivatsiyasining ahamiyatini ochib berish, mustaqil ish

shakllarini talabalarning individual ehtiyojlari bilan uyg‘unlashtirish hamda o‘zini o‘zi boshqarish ko‘nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan yondashuvlarni asoslash vazifalari belgilandi.

MAVZU BO‘YICHA ADABIYOTLAR TAHLILI

Pedagogik adabiyotlarda talabalarning mustaqil ishi ta’lim jarayonining muhim tarkibiy qismi sifatida talqin qilinadi. Mustaqil ish orqali talaba o‘quv materiallarini o‘zlashtiradi, nazariy bilimlarni amaliy vaziyatlarda qo‘llashni o‘rganadi, axborot manbalari bilan ishlash va o‘z faoliyati natijalarini tahlil qilish ko‘nikmalarini egallaydi. A.E. Jukovning tadqiqotida ta’limni modernizatsiya qilish sharoitida talabalarning mustaqil ishini samarali tashkil etishga xizmat qiluvchi didaktik vositalar masalasi yoritilgan [1]. Ushbu yo‘nalishdagi tadqiqotlar mustaqil ishning samaradorligi topshiriq mazmuni, foydalaniladigan vositalar va pedagogik rahbarlikning to‘g‘ri tashkil etilishiga bog‘liqligini ko‘rsatadi.

Shaxsga yo‘naltirilgan yondashuvning muhim jihati talabaning individual xususiyatlarini ta’lim jarayonining markaziga qo‘yishdir. Bunda talaba tayyor bilimlarni qabul qiluvchi subyekt sifatida emas, balki o‘z ta’lim yo‘nalishini shakllantirishda faol ishtirok etuvchi shaxs sifatida qaraladi. M.E. Kuznetsovning shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim jarayonining pedagogik asoslariga bag‘ishlangan ishida ta’lim samaradorligini ta’minlashda shaxsning ehtiyojlari, motivlari va rivojlanish imkoniyatlarini hisobga olish masalalari muhim o‘rin egallaydi.

O‘quv motivatsiyasi mustaqil ishning natijadorligini belgilovchi asosiy omillardan biridir. Motiv insonni muayyan faoliyatga undaydigan ichki sabablar tizimi bo‘lib, uning o‘quv faoliyatidagi namoyon bo‘lishi bilim olishga qiziqish, maqsad qo‘yish, qiyinchiliklarni yengib o‘tish va natijaga erishishga intilish orqali ko‘rinadi. Talabaning o‘quv motivatsiyasi yuqori bo‘lsa, u topshiriqlarni bajarishda ko‘proq tashabbus ko‘rsatadi, qo‘shimcha manbalarga murojaat qiladi va o‘z xatolarini tahlil qilishga moyil bo‘ladi.

Shu bilan birga, ta’lim natijalarini faqat talabaning intellektual imkoniyatlari bilan izohlash to‘g‘ri emas. Bilimlarni o‘zlashtirishda qiziqish, maqsadning aniqligi, o‘ziga ishonch, o‘qituvchining qo‘llab-quvvatlashi va ta’lim muhitining qulayligi ham muhim ahamiyatga ega. Motivatsiya talabaning mavjud qobiliyatlarini samarali namoyon etishiga yordam beradi. Biroq yuqori motivatsiya barcha hollarda bilim va ko‘nikmalardagi kamchiliklarni to‘liq bartaraf etadi, deb hisoblash mumkin emas. Shu sababli ta’lim jarayonida motivatsion qo‘llab-quvvatlash bilan bir qatorda tizimli mashq, metodik yordam va individual rivojlanish imkoniyatlarini ta’minlash talab etiladi.

O.R. Azimovning pedagogik texnologiyalar va iqtidorli talabalarni aniqlashga doir tadqiqotida ta’lim jarayonida ilg‘or pedagogik yondashuvlardan foydalanish masalalari ko‘rib chiqilgan [2]. O.R. Azimov va E. Mahamatrasulning ishida esa talabalarning grafik ishlarini bajarish jarayonida uchraydigan xato va

kamchiliklarni tahlil qilish hamda ularni bartaraf etish yo‘llariga e’tibor qaratilgan [3]. Mazkur tadqiqotlar, ayniqsa, muhandislik-grafika fanlarida mustaqil ishni tashkil etish, talabalarning amaliy ko‘nikmalarini rivojlantirish va bajarilgan ishlar sifatini yaxshilash nuqtayi nazaridan ahamiyatlidir.

Mustaqil ishning mazmuni va shakllari fan xususiyatiga qarab farqlanadi. Nazariy fanlarda matn bilan ishlash, ilmiy manbalarni tahlil qilish, konspekt tuzish, taqdimot tayyorlash va muammoli savollarga javob izlash samarali bo‘lishi mumkin. Texnik va muhandislik fanlarida esa hisob-kitoblar, chizmalar, grafik topshiriqlar, loyihalash ishlari, modellashtirish va kompyuter dasturlaridan foydalanish muhim o‘rin tutadi. Shu sababli mustaqil ishlarni bir xil shaklda tashkil etish o‘rniga, ularni fan mazmuni, talabaning tayyorgarlik darajasi va kasbiy maqsadlariga moslashtirish maqsadga muvofiq.

Adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, mustaqil ishning samaradorligi uchta o‘zaro bog‘liq omilga tayanadi: talabaning individual xususiyatlarini hisobga olish, o‘quv motivatsiyasini qo‘llab-quvvatlash va topshiriqlarni aniq didaktik maqsad asosida tashkil etish. Ushbu omillarni yagona pedagogik tizimda uyg‘unlashtirish shaxsga yo‘naltirilgan yondashuvning mazmunini belgilaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotning metodologik asosini shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim, faoliyatga asoslangan yondashuv, individual ta’lim tamoyillari va mustaqil o‘rganishni rivojlantirishga oid pedagogik qarashlar tashkil etadi. Ushbu yondashuvga ko‘ra, mustaqil ish talabaning ehtiyojlari, individual imkoniyatlari va kasbiy rivojlanish maqsadlariga xizmat qilishi lozim.

Maqolani tayyorlashda pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish, taqqoslash, tasniflash va umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Mustaqil ishning mazmuni va shakllari ta’lim maqsadi, talabalarning tayyorgarlik darajasi hamda o‘quv faoliyati xususiyatlari asosida o‘rganildi.

Mustaqil ishlarni tashkil etishda talabalarning boshlang‘ich bilimlari va individual ehtiyojlarini aniqlash muhimdir. Buning uchun nazorat savollari, kirish topshiriqlari va avvalgi ishlar tahlilidan foydalanish mumkin. Natijalarga ko‘ra topshiriqlarning murakkabligi va metodik yordam hajmi belgilanadi, bunda umumiy o‘quv maqsadlari saqlanadi.

Mustaqil ishlar didaktik maqsadiga ko‘ra to‘rt yo‘nalishda tashkil etiladi. Birinchisi, yangi bilimlarni egallash bo‘lib, darsliklar, ilmiy maqolalar va elektron manbalar bilan ishlashni qamrab oladi. Ikkinchisi, bilimlarni mustahkamlashga qaratilib, konspekt tuzish, nazorat savollariga javob berish va mavzularni tahlil qilishni o‘z ichiga oladi. Uchinchisi, amaliy ko‘nikmalarni shakllantirish bo‘lib, masalalar yechish, chizma va sxemalar tayyorlash hamda kompyuter dasturlarida ish-

lash orqali amalga oshiriladi. To‘rtinchisi esa ijodiy va tadqiqot faoliyatini rivojlantirishga yo‘naltirilib, loyihalar tayyorlash, muammoli vaziyatlarga yechim topish va kichik tadqiqotlar o‘tkazishni nazarda tutadi.

Shaxsga yo‘naltirilgan yondashuvda o‘qituvchi talabaning mustaqil faoliyatini rejalashtirishiga ko‘maklashadi, zarur manbalarni tavsiya qiladi va bajarilgan ish yuzasidan fikr-mulohaza bildiradi. Talabaning mustaqilligi ortib borishi bilan metodik yordam bosqichma-bosqich kamaytiriladi. Dastlab topshiriqlar o‘qituvchi ko‘rsatmalari asosida bajarilsa, keyinchalik talaba manbalarni tanlash, yechim ishlab chiqish va natijalarini taqdim etishga o‘rganadi.

Baholashda faqat yakuniy natija emas, balki ish jarayoni, foydalanilgan manbalar, mustaqil qarorlar va xatolar ustida ishlash ko‘nikmalari ham hisobga olinishi kerak. Baholash mezonlarining oldindan belgilanishi talabalarga o‘z faoliyatini rejalashtirish va natijalarini yaxshilash imkonini beradi.

NATIJALAR

Nazariy tahlil natijalari talabalarning mustaqil ishini shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv asosida tashkil etish o‘quv jarayonining mazmuni, metodlari va baholash mezonlarini o‘zaro muvofiqlashtirishni talab etishini ko‘rsatdi. Bunday yondashuvda mustaqil ish talabaning faqat bilimini tekshirish vositasi bo‘lib qolmay, balki uning shaxsiy va kasbiy rivojlanishini ta’minlovchi pedagogik jarayonga aylanadi.

Birinchidan, mustaqil ish topshiriqlarini talabalarning tayyorgarlik darajasi va individual ehtiyojlariga moslashtirish zarurligi aniqlandi. Barcha talabalarga bir xil topshiriqni bir xil muddatda va bir xil yordam sharoitida berish ayrim talabalar uchun ortiqcha qiyinchilik tug‘dirishi, boshqalari uchun esa yetarlicha rivojlantiruvchi bo‘lmasligi mumkin. Shu sababli murakkablik darajasi turlicha bo‘lgan, biroq umumiy ta’lim maqsadiga yo‘naltirilgan topshiriqlar tizimidan foydalanish maqsadga muvofiq.

Ikkinchidan, o‘quv motivatsiyasini qo‘llab-quvvatlash mustaqil ishning muhim sharti sifatida belgilandi. Talabaga topshiriqning maqsadi, kutilayotgan natijasi va uning kasbiy faoliyat bilan bog‘liqligi tushuntirilganda o‘quv faoliyatining mazmuni aniqroq namoyon bo‘ladi. Mustaqil tanlov imkoniyati, bajarilgan ish yuzasidan konstruktiv fikr-mulohaza va erishilgan natijalarni e’tirof etish talabaning mas’uliyatini kuchaytirishi mumkin.

Uchinchidan, mustaqil ish shakllarini didaktik maqsadga muvofiq tanlash zarurligi asoslandi. Nazariy bilimlarni egallashda matn va ilmiy manbalar bilan ishlash, bilimlarni mustahkamlashda tahliliy savollar va muammoli topshiriqlar, amaliy ko‘nikmalarni rivojlantirishda hisob-kitob, grafik ishlar va modellashtirish, ijodiy salohiyatni shakllantirishda esa loyiha va tadqiqot topshiriqlari muhim ahamiyatga ega. Shakllarning mazkur tarzda uyg‘unlashtirilishi mustaqil ta’limning izchilligini ta’minlaydi.

To‘rtinchidan, talabalarda o‘z faoliyatini rejalashtirish va nazorat qilish ko‘nikmalarini rivojlantirish zarurligi aniqlandi. Mustaqil ishni bajarish uchun kunlik, haftalik va semestrlik rejalar tuzish, topshiriqlarni ustuvorlik bo‘yicha tartiblash, bajarilgan ishlarni qayd etib borish va natijalarni tahlil qilish talabaning vaqtni boshqarish ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu, ayniqsa, mustaqil ta’lim ulushi yuqori bo‘lgan fanlarda muhimdir.

Beshinchidan, pedagogik nazorat va teskari aloqaning uzluksizligi mustaqil ish sifatini oshirishning muhim sharti sifatida belgilandi. O‘qituvchining o‘z vaqtida berilgan tavsiyalari talabaning xatolarni aniqlashi, bajarish usullarini qayta ko‘rib chiqishi va keyingi topshiriqlarda yanada mustaqil harakat qilishi uchun imkoniyat yaratadi. Bunda nazoratning asosiy maqsadi faqat kamchiliklarni qayd etish emas, balki talabaning rivojlanishiga ko‘maklashishdan iborat bo‘lishi lozim.

Oltinchidan, muhandislik-grafika fanlarida mustaqil ishlarni kasbiy vaziyatlar bilan bog‘lash alohida ahamiyatga egaligi asoslandi. Grafik topshiriqlarni bajarishda chizmalarni tahlil qilish, xatolarni aniqlash, muqobil yechimlarni ishlab chiqish va tegishli dasturiy vositalardan foydalanish talabaning kasbiy tayyorgarligini mustahkamlashga yordam beradi. Bunda talabaning faqat tayyor namunani takrorlashi emas, balki bajarish usulini anglab, o‘z yechimini asoslab berishi muhim hisoblanadi.

Shunday qilib, nazariy tahlil asosida mustaqil ishni samarali tashkil etishning o‘zaro bog‘liq yo‘nalishlari belgilandi: individual ehtiyojlarni aniqlash, maqsadga muvofiq topshiriqlarni tanlash, o‘quv motivatsiyasini qo‘llab-quvvatlash, metodik yordamni bosqichma-bosqich kamaytirish, faoliyatni muntazam baholash va o‘zini o‘zi nazorat qilish ko‘nikmalarini rivojlantirish. Mazkur natijalar nazariy va metodik umumlashtirishga asoslangan bo‘lib, ularning amaliy samaradorligini aniqlash uchun alohida tajriba-sinov tadqiqotlari o‘tkazish talab etiladi.

MUHOKAMA

Talabalarning mustaqil ishini shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv asosida tashkil etish ularning ta’lim jarayonidagi faolligini oshirishga xizmat qiladi. An’anaviy yondashuvda mustaqil ish ko‘pincha berilgan topshiriqni bajarish bilan cheklansa, shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv talabaning axborotni mustaqil izlash, muqobil yechimlarni taqqoslash va o‘z qarorini asoslashiga e’tibor qaratadi.

Bu jarayonda o‘quv motivatsiyasi muhim ahamiyatga ega. Talabaning qiziqishlarini hisobga olish, topshiriq maqsadini tushuntirish va mustaqil qarorlarini qo‘llab-quvvatlash uning murakkab vazifalarni bajarishga intilishini kuchaytiradi. Bunda individual xususiyatlarni hisobga olish ta’lim talablarini soddalashtirishni emas, balki topshiriqlar va metodik yordamni talabaning imkoniyatlariga moslashtirishni anglatadi.

Mustaqil ishlarni tashkil etishda topshiriqlarning haddan tashqari ko‘pligi va takroriyligi muayyan qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Shu sababli ularning sonidan ko‘ra mazmuni, kasbiy ahamiyati va amaliy yo‘nalishiga ustuvorlik berish lozim. Shuningdek, turli fanlardan beriladigan topshiriqlar hajmi va muddatlarini muvofiqlashtirish talabalarning ortiqcha yuklamasini kamaytiradi.

Raqamli texnologiyalar, elektron kutubxonalar, ta’lim platformalari va maxsus dasturlar mustaqil ta’lim imkoniyatlarini kengaytiradi. Biroq talabalar axborot manbalarining ishonchliligini baholash, ma’lumotlarni tahlil qilish va ulardan samarali foydalanish ko‘nikmalarini ham egallashi zarur.

Muhandislik va kompyuter grafikasi fanlarida talabalarning fazoviy tasavvuri hamda dasturiy vositalardan foydalanish tajribasi turlicha bo‘lishi mumkin. Shu bois topshiriqlar bosqichma-bosqich murakkablashtirilib, dastlab zarur metodik yordam berilishi, keyinchalik esa mustaqil yechim topish imkoniyati yaratilishi kerak. Aniq teskari aloqa talabalarga xatolarini anglash va amaliy ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Mustaqil ish samaradorligini baholashda yakuniy natija bilan birga talabaning ishlash jarayoni, foydalanilgan manbalari, muammolarni hal etishi va mustaqil qaror qabul qilishi ham hisobga olinishi lozim.

Mazkur maqolada shaxsga yo‘naltirilgan yondashuvning pedagogik asoslari va mustaqil ishni tashkil etish bo‘yicha tavsiyalar nazariy tahlil asosida umumlashtirildi. Taklif etilgan yondashuv samaradorligini aniqlash uchun, ayniqsa, muhandislik-grafika fanlari doirasida qo‘shimcha empirik tadqiqotlar o‘tkazish zarur.

XULOSA

Talabalarning mustaqil ishini shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv asosida tashkil etish oliy ta’limda sifatli bilim berish, kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish va talabaning mustaqil ta’lim olish qobiliyatini shakllantirishning muhim shartidir. Mustaqil ishning samaradorligi topshiriqlarning mazmuni bilan bir qatorda, talabaning individual xususiyatlari, o‘quv motivatsiyasi, pedagogik yordam va baholash tizimining o‘zaro uyg‘unligiga bog‘liq.

Nazariy tahlil natijasida mustaqil ishlarni tashkil etishda talabalarning boshlang‘ich tayyorgarligini aniqlash, topshiriqlarni murakkablik darajasi bo‘yicha bosqichma-bosqich tuzish, nazariy va amaliy faoliyatni uyg‘unlashtirish, ijodiy-tadqiqot topshiriqlaridan foydalanish hamda muntazam teskari aloqa berish zarurligi asoslandi. Bunday tashkil etish talabaning o‘z ta’limi uchun mas’uliyatini oshirish va mustaqil qaror qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Mustaqil ishning muhim natijasi nafaqat o‘quv materialini o‘zlashtirish, balki talabaning o‘z faoliyatini rejalashtirish, vaqtini samarali taqsimlash, axborot manbalarini tanlash, muammolarni hal qilish va erishilgan natijalarni baholash qobiliyatini shakllantirishdan iborat. Shu sababli mustaqil ta’lim jarayonida talabalarga

tayyor yechimlarni taqdim etishdan ko‘ra, ularni izlanish va tahlil qilishga yo‘naltirish maqsadga muvofiq.

Oliy ta’lim muassasalarida mustaqil ishlarni takomillashtirish uchun fan o‘qituvchilari tomonidan aniq maqsad va mezonlarga asoslangan topshiriqlar tizimini ishlab chiqish, talabalarning individual ehtiyojlarini hisobga olish, raqamli ta’lim resurslaridan oqilona foydalanish va mustaqil faoliyat natijalarini muntazam tahlil qilib borish tavsiya etiladi. Ushbu chora-tadbirlar mustaqil ta’limni oddiy topshiriqlar majmuasidan talabaning shaxsiy va kasbiy rivojlanishiga xizmat qiluvchi yaxlit pedagogik jarayonga aylantirish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Жуков А.Е. Дидактические средства повышения эффективности самостоятельной работы студентов в условиях модернизации образования: автореф. дис. ... канд. пед. наук. – Брянск: Брянский государственный педагогический университет им. И.Г. Петровского, 2004. – 24 с.

2. Азимов О.Р. Классификация передовых педагогических технологий в отборе талантливых студентов на примере инженерно-графических наук // Central Asian Journal of Mathematical Theory and Computer Sciences. – 2022. – Т. 3, № 6. – С. 16–21.

3. Azimov A.O., Mahamatrasul E. Talabalarning mustaqil tartibda bajaradigan grafik ishlaridagi ko‘p uchraydigan xato va kamchiliklar tahlili hamda ularni bartaraf etish yo‘llari haqida // Barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali. – 2022. – T. 2, № 8. – B. 110–116.

4. Azimov O.R., Ergashov M. Organization of Students’ Independent Work in the Study of the Discipline Engineering and Computer Graphics // Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning. – URL: https://ejedl.academiascience.org.

5. Кузнецов М.Е. Педагогические основы личностно-ориентированного образовательного процесса в школе. – 2000.